

Transpordiamet

Lennundusteenistus
info@transpordiamet.ee

18.03.2025 nr 1-9/70

Haloonid

Lugupeetud Üllar Salumäe

Eesti Keskkonnauuringute Keskus OÜ pöördub Kliimaministeeriumi ülesandel Teie poole, et koondada kokku tsiviilkasutuses olevate õhusõidukite haloonikasutuste andmed ning informeerime Teid aasta lõpus jõustuva messkonnaruumides ja salongides kasutatavate haloonidega käsikustutite maha monteerimise tähtaja osas.

Haloonid on kõrge osoonikihti kahandava potentsiaaliga ained, mille kasutus on lubatud vaid erandjuhtumitel (s.h lennunduses). Haloonide kriitilise tähtsusega kasutusotstarbe nõuded on kehtestatud kõnealuse määruse 9. artiklis. Haloonide kriitiliste kasutuste tähtajad nii uute lennukite ehitamisel kui olemasolevate seadmete maha monteerimiseks on kehtestatud kõnealuse määruse lisas V.

1) Andmed riikliku kriitiliste kasutuse aruande jaoks Euroopa Komisjonile

Eestis registreeritud õhusõidukitel paiknevate haloonide osas on vajalikud andmed senini koondanud Transpordiamet ja enne seda Lennuamet, kellele oleme abi eest väga tänulikud.

Palume Transpordiametil ka sel aastal koondada andmed Eesti õhusõidukitel paiknevate haloonide kohta järgmiste kasutusalaade kaupa:

- Tavaliselt mehitamata lastiruumide kaitseks - paiksed süsteemid
- Salongide ja meeskonnaruumide kaitseks - käsitulekustutid
- Mootorigondlite ja abijõuallikate kaitseks - paiksed süsteemid
- Kütusepaakide tuleohutuks muutmiseks - paiksed süsteemid
- Kuivruumide kaitseks - paiksed süsteemid
- Haloonide laoseis (kui on)

Andmeid on endiselt vaja halooni tüübiti (näiteks haloon 1301, haloon 1211 ja 2402) ja 31. jaanuari 2024. a seisuga.

Kaitseväge õhusõidukite kohta esitab andmed Kaitseministeerium.

Ootame uuendatud andmeid tagasi hiljemalt **31. maiks 2025. a.**

Küsimuste tekkides palume ühendust võtta Eesti Keskkonnauuringute Keskuse kliimaosakonna vanemspetsialisti Ene Kriisiga (tel 6112 921, e-post ene.kriis@klab.ee).

2) Õhusõidukite meeskonnaruumides ja salongides kasutatavate haloonidega käsikustutite maha monteerimise tähtaeg on lähenemas

Õhusõidukite kabiinide ja meeskonnaruumide kaitseks kasutatavad haloonpõhised käsitulekustutid peavad olema maha monteeritud käesoleva aasta lõpuks - **31. jaanuariks 2025. a.**

Teadaolevalt paikneb selleks otstarbeks Eesti õhusõidukitel ca 220 kg halooni 1211.

Lisame kirjale infoks osoonikihti kahandavate ainete Montreali protokolli tuletõrjegaaside tehniliste valikute komitee viimase aruande, kus saab infot asendusgaaside kohta ka lennunduses. 2022. aasta seisuga on neli halooni alternatiivi, HFC-227ea, HFC-236fa, HCFC segu B ja 2-BTP (HALOTRON® BrX), edukalt läbinud kõik nõutavad testid ning need on kaubanduslikult saadaval.

Halooni saab vajadusel ära tuua Kliimaministeeriumi ülesandel riigi äriühingu Eesti Keskkonnauuringute Keskuse OÜ poolt peetvasse Käitluskeskusse, mis asub Tallinnas, Suur Sõjamäe 34. Palume julgesti meie käitluskeskuse poole pöörduda (Kontakt: Tõnu Reintamm tel 5855 9947, tonu.reintamm@klab.ee).

Käitluskeskuse võimaluste kohta saab täpsemalt lugeda veebilehel:

<http://www.klab.ee/o3/osooniburoo/kaitluskeskus/>

Edaspidist head koostööd soovides

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Margus Kört
Juhatuse esimees
Tel 6112900

Ene Kriis 56635620
ene.kriis@klab.ee

Lisa: Montreali protokolli tuletõrjegaaside tehniliste valikute komitee viimane aruanne (2022).